

INTERESANTI FAKTI, MALDĪGI PIENĒMUMI, JAUNI ATKLĀJUMI PAR DZĪVNIEM

INTERESANTI FAKTI, MALDĪGI PIENĒMUMI, JAUNI ATKLĀJUMI PAR DZĪVNIETIEM

Tik dažādi...

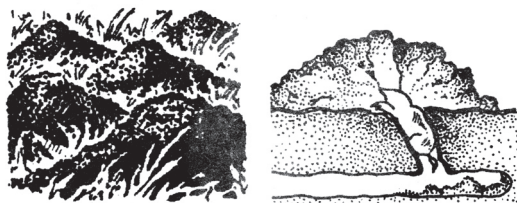
Sastādītāja *Dzintra Kalniņa*
Mākslinieks *Uldis Baltutis*

ISBN 978-9984-800-30-1

© Dz. Kalniņa, teksts, 2007
© U. Baltutis, māksl. nof., 2007
© «Izdevniecība Avots», 2007

Cik garas ir kurmju alas?

Kurmja tuneļu garums ir atkarīgs no dažādiem faktoriem – piemēram, no augsnes cietības un gruntsūdeņu līmeņa. Tā kā kurmja galvenais pārtikas avots ir tārpi un citi bezmugurkaulnieki, kas iemaldās tuneļu sistēmā, tārpiem bagāto lauku iemītniekiem ir nepieciešama īsāka alu sistēma nekā tiem, kas mīt skābākās augsnēs, kur tārpu ir mazāk.

Kurmis rok divu veidu ejas – seklas, augsni stumjot uz sāniem un uz augšu (1–5 cm dziļumā), un dziļas (10–50 cm), izgrūžot zemi un veidojot kurmju rakumus.

Kurmji, vajadzības spiesti, mēdz paplašināt savu alu sistēmu, pametot mazāk derīgos tuneļus. Visaktīvāk rakšana notiek rudenī, kad, pazeminoties augsnes temperatūrai, tārpī ierokas dziļāk.

Cilvēkam bīstamākais

Cilvēkam visbīstamākais faunas pārstāvis nav ne lauva, ne krokodils – un pat ne haizivs, bet gan – ods. No to kodumiem katru gadu mirst divas reizes vairāk cilvēku nekā no visiem plēsējiem kopā ņemot. Zinātnieki aprēķinājuši, ka tieši malārijodi ir iznīcinājuši pusi cilvēces, izslēdzot karus un katastrofas, sākot jau no akmens laikmeta.

Visstiprākais zvērs uz Zemes

Kā jūs domājat – kurš ir visstiprākais zvērs uz Zemes? Kāds teiktu – zilonis, kāds cits nosauktu lauvu, bet cits – degunradzi. Taču pats stiprākais dzīvnieks uz Zemes ir... degunradžvabole.

Degunradžvabole var panest svaru, kas 850 reīžu pārsniedz pašas svaru. Zilonis zaudē stiprā-

kā dzīvnieka slavu. Būtu grūti iedomāties, ka zilonis nestu 850 savu ciltsbrāļu, – zilonis var panest tikai ceturto daļu sava svara.

Visplēsīgākais zvērs

Ja jautātu, kurš uz Zemes ir visplēsīgākais zvērs, tad, visdrīzāk, tiktu minēts kāds lielais plēsējs. Šie dzīvnieki medībās iziet reti un pieēdas ilgam laikam. Piemēram, lauvam, lai justu sātu, nepieciešami 20 kilogrami gaļas, un, tā kā tas barību rij nesakošātu, gaļas pārstrādāšanai nepieciešams ilgs laiks. Lauva ēd 2–3 reizes nedēļā.

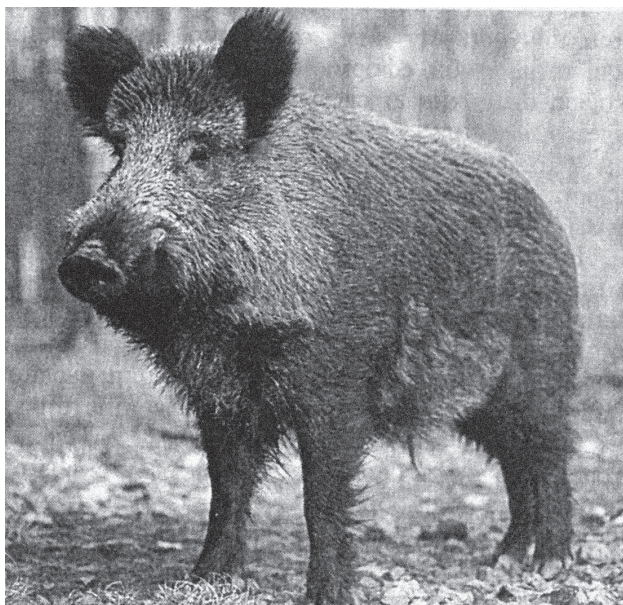
Par lielajiem plēsējiem teikt, ka tie ir ļauni un asinskāri, ir netaisni. Cīniņi, kas laiku pa laikam uzliesmo starp tiem, reti kad beidzas ar vājākā dzīvnieka nāvi, jo uzvarētājs necenšas pretinieku nogalināt un to nevajā.

Taču ir kāds visiem labi zināms neliels zvēriņš, kura kauslību varētu «apskaust» jebkurš lielais plēsējs. Tas ir parastais kurmis. Ja krustojas divu kurmju pazemes ejas un to saimnieki satiekas, tad cīniņam obligāti jābeidzas ar viena kaušļa nāvi. Uzvarētais žēlots netiks. Izrādās, ka šis nelielais plēsējs diennaktī apēd tik, cik pats sver. Tas barojas gan dienā, gan arī naktī. Kurmja guvums ir tāpi, kāpuri un vaboles.

Vai cūkas ir bīstamas?

Virdžīnijas štats ASV pārdzīvo mežonīgu cūku uzbrukumu. Šie dzīvnieki ir to sivēnu pēcnācēji, ko savulaik Amerikā ievada pirmie iecelotāji. Tie ir pielāgojušies dzīvei kāpās un tagad sāk iekarot aizvien jaunas teritorijas.

Mežacūkas kļuvušas par nopietnu draudu Virdžīnijas piekrastes nacionālajiem parkiem, jo iz-

raknā kāpu nogāzes un apēd retos augus. Līdz šim ar sezonas medību palīdzību cūku skaitu izdevies noturēt vienā līmenī. Taču tagad dzīvnieki sākuši vairoties gluži vai neticamos tempos. Zinātnieki uzskata, ka tam par iemeslu ir jauns barības avots, ko atklājušas brīvdabas cūkas, – piekrastes krabji.

Šo dzīvnieku senči 17. gadsimtā parādījušies Amerikā. Amerikas pirmatklājēji cūkām ļāvuši

brīvi ganīties skujkoku mežos ap savām nometnēm, taču, laikam ritot, dzīvnieki pielāgojušies dzīvei brīvā dabā. Četros gadsimtos cūkas mazliet skārusi mutācija – spalva kļuvusi tumša, bet pēdas izstiepušās garumā. Cūkas tapušas ļoti uzmanīgas un cilvēkus sev tuvumā vairs nelaiž. Tagad šīs cūkas vairāk atgādina tīrasiņu mežacūkas un ir tikpat bīstamas cilvēkiem, jo var būt inficējušās ar trakumsērgu.

Vai ziloņi ir jutīgi?

Teksasas štata Vako pilsētiņas zoodārzā ziloņi mita jau deviņus gadus, līdz kāda 25 gadus veca sieviete izlēma pie tiem «paciemoties». Diemžēl viņa izvēlējās bīstamos un nedraudzīgos Āfrikas gigantus. Sieviete neapturēja ne augsts, ar dzeloņstiepli apvīts žogs, ne mākslīga akmens siena, ne dziļš grāvis ar ūdeni, kas no visām pusēm ierobežo ziloņu mītņus. Kad sieviete to visu bija pārvārijusi, vienam zilonim trauslā nervu sistēma tomēr neizturēja – viņš sievietei pamatīgi ievēla ar snuķi. Atpakaļceļā iekaustītā dāma spēja vairs tikai līst uz vēdera, līdz palīgā piesteidzās zoodār-

za darbinieki. Paldies Dievam, traumas no ziloņa kāviens nebija pārāk nopietnas. Taču satrauktos dzīvniekus nācās ievest slēgtās, apmeklētājiem nepieejamās telpās. Taču pat pēc 12 stundām viens no ziloņiem joprojām atteicās iziet voljērā.

Vai suņiem jābīstas no vāverēm?

Kādā Lielbritānijas pilsētiņā mītošā labradora saimniece ir šokā, jo piknika laikā Devonšīras grāfistē labradors Karls, pamanījis vāveri, sācis

Satura rādītājs

PRIEKŠVārDS	5
INTERESANTI FAKTI...	7
VAI TIESA, KA...	119
UZ IZDZĪVOŠANAS ROBEŽAS	201
MĪTISKIE DZĪVNIEKI	249
IZMANTOTĀ LITERATŪRA	276

**SIA «Izdevniecība Avots» grāmatu
vairumtirdzniecība un mazumtirdzniecība:
Puškina ielā 1a, tālrunis: 7212612, avots@apollo.lv,
www.avotsabc.lv**